

D'esquerra a dreta, David Caño, Núria Martínez-Vernis, Roger Pelàez i Martí Sales recitant, engrescats, a l'escenari del bar. La poeta Esther Xargay, empaparada de poesia, en un acte poètic a L'(H)original.

L'(H)original: poetes, -astres i -òfils

És l'(H)original un dels últims reductes de la poesia? De moment, aquest aparador poètic del local barceloní La Rubia (carrer de Ferlandina, 29), ha donat nom a una generació de poetes.

Poch i Cassola

La continuïtat, en general, no sempre és fàcil, i menys després d'una eclosió abrivada. Emprant una metàfora del ja massa enyorat Jordi Cussà, en llençar-la, s'ha de procurar que la cervesa, per excés d'escuma, no s'esbravi; i així la vida.

Com un vers donat, aquesta ha estat la primera idea que m'ha suggerit l'(H)original. Abans de xerrar-ne, però, cal que fem un brevíssim repàs de l'únic fenomen que, d'ençà del canvi de mil·lenni, ha marcat prou generalment i hegemònica la poesia catalana: el vers dit.

La gènesi d'aquest canvi de paradigma, abrinada, podria ser la següent: la malaguanyada generació dels 70 i el Price en van ser les beceroles. El grup O així... (amb Pope, Casasses, Àngel Carmona i companyia) als vuitanta, la visió.

La tasca de molts d'aquests, i d'altres d'importantíssims com Lola Miquel, Esther Xargay o uns joveníssims Josep Pedrals i Eduard Escoffet, ja als noranta i a tombants de segle, la consolidació. La generació (H)original —ara en parlarem— i LaBreu, el fruit. I, finalment, la gran quantitat de recitals que es fan arreu del país, el llegat.

Centrem-nos en la penúltima baula. L'Horignal (ara La Rubia), un bar del Raval amb un teatre-cau. La tria, a parer meu, va ser encertadíssima: pel seu amor i entusiasme per la poesia; perquè no els reca de pençar i picar pedra, i perquè les tres —és fàcil veure-ho— formen part dels poetes més sòlids de la generació dels 90 (any amunt, any avall), amb Oriol Sauleda, Jaume Coll Mariné i Guim Valls.

Com ja hem dit, tanmateix, la continuïtat no sempre és fàcil, sobretot després d'una ja fita històrica. En aquest sentit, les tres noves organitzadores, si bé van començar amb força i ganes de muntar bons Cristos, aviat van topar amb certes limitacions.

Per entendre-les, cal situar-nos en l'encreuament no mancat de perill entre cultura i capital. Planament: si no tens peles i no pots sinó convidar la gent a fer de franc les coses, per molt ben parides que siguin, o tens una colla de xalats afins o perpetues la precarietat del sector cultural. L'alternativa restant, doncs, és garbellar la gent que s'ofereix a recitar-hi, i resignar-se a perdre certa influència. Aquesta disjuntiva planteja uns dubtes interessants: cal que s'institucionalitzi del tot i, amb subvencions públiques, es programin coses pagant-les? És millor que continuï, com ara, amb el risc (?) que comporta deixar la cultura a la balalà? Al fons de tot, va ser convertit l'any 2001 per Meritxell Cucurella-Jorba i Gigi Morzullo en un espai dedicat a la poesia en sentit ampli. Més endavant, Pedrals i Ferran Garcia van agafar-ne les regnes, programant-hi un munt d'actes d'experimentació poètica de tall performàtic i oral.

A grans trets (el detall, el trobareu al llibre *Generació (H)original*, per exemple), no és gaire agosarat d'afirmar que les borratxeres, les amistats i els recitals que hi van confluïr tingueren com a resultat l'aparició d'una quantitat prou ingent de poetes (o -astres o -òfils), que, d'una manera o altra, han enriquit el nostre sistema literari. Orgànicament, a més, va propiciar l'aparició d'una editorial no gens menyspreable com LaBreu edicions, un dels puntals de la renovació del panorama poètic català d'aquesta proppassada dècada i escaig.

Amb el temps, emperò, l'empena amb què tota aquesta generació va propulsar els saraus de ca l'Orinal es va anar disgregant. La canalla, la feina, l'edat, el desgast propi de la implicació, la vida mateixa... Tocava un relleu. Així, Ferran Garcia i Núria Isanda, encarregats aleshores de la programació, a finals del 18 van proposar a tres poetes joves que n'heretessin la tasca: Laia Carbonell, Raquel Santanera i Maria Sevilla.

No en tinc ni idea. El que sí que sé, però, és que el valor actual de l'Orinal és justament que pervisqui (ja fa 20 tanyes) un espai de renom que cada dimecres ofereix, a ple centre de la capital, poesia recitada, i en el qual hi passen bona part de poetes del país: des de l'incombustible i psiquedèlic Joan Vinuesa fins a estudiants acabats de sortir de l'ou que aspiren, un dia, a sortir al micro obert i a publicar, passant pels dos més grans, Lola Miquel i Enric Casasses, els meravellosament sonats Nico Mendes, Mendes, i una infinitat de noms més que poc que m'hi caben. És, certament, una mena de termòmetre poètic: si ens proposéssim d'assistir-hi setmana rere setmana, podríem fer cabal de què

Cartell de l'acte de presentació del poemari 'Memorial', d'Alice Oswald, traduït per Jaume Coll Marín. Baix, Cartell de l'Alabatrada de presentació de 'Nosaltres, qui', de Mireia Calafell, publicat a l'editorial LaBreu.

s'escriu, què es publica, com es diuen els poemes, qui és un farsant, qui és un geni, qui fa el que pot, qui es tira al rotllo, i qui fa poemes per lligar, que sempre és divertit de veure.

Us enganyaria si no destaqués, tot i això, que no hi trobaríem, com antany, gaires propostes transgressores, com les del "pare àcrata" Carles Hac Mor. Més dubtes: fins a quin punt aquest estancament és natural? És un mal símptoma que cal revertir? Quina funció ha de tenir la poesia? N'ha de tenir? Hi ha hagut massa escuma i la cervesa s'ha esbravat? Ens estem acomodant?!

Deixarem, també, que les preguntes rondin pel magí de cadascú. L'única certesa és que l'(H)original és en bones mans, i que la continuïtat està més que garantida: a partir de setembre hi podrem seguir veient què es cou i què es deixa de coure en la poesia catalana contemporània, hi podrem seguir veient més poetes, o -astres, o -òfils, que tots ens calen. ●